

Magyarország vizei

Magyarországot nemzetközi léptékkal mérve is nagyhatalomnak tekinthetjük, ha vízkészletének mennyiségét és minőségét vizsgáljuk. Hazánk vízgazdagsága alapvetően térségünk medencehelyzetéből, a Kárpát-medence felszín alatti geológiai viszonyaiból, a környező magashegységek domborzati formáiból és futásából, illetve a térség éghajlatából következik. Ez a természeti kincs kulcsfontosságú tényezője volt a Kárpát-medence évezredekkel ezelőtti benépesítésének, s a honfoglaló magyarok számára is igen vonzó tényező volt. De ha a jövőre gondolunk, észre kell vegyünk azt a tényt – bár szokás ezt nagyvonalúan utopiaként kezelni -, hogy globális klímaváltozás, a környezeti és életfeltételbeli változások következtében a víz – főként az ivóvíz – értéke jelentősen meg fog növekedni. Hiszen azon népek, nemzetek életfeltételei lesznek igazán biztosak, akiknek a birtokában megfelelő mennyiségű és minőségű víz van társadalmi (jó)létük fenntartásához.

Bár ez manapság egészen furának tűnhet, de a magyarság annak ellenére, hogy tengerparttal igazából nem rendelkezett, mégis kifejezetten "vízi" nép volt a történelem során (persze azért jelentős területi sajátosságokkal, eltérésekkel kell itt számolnunk). A Duna, a Tisza s más kisebb folyók árterületein természetközeli, a folyó vízjárásához tökéletesen igazodó gazdálkodási formák jöttek létre (pl. fokgazdálkodás), melyek egészen a XIX. századig fennmaradtak. A vízrendezések, a mezőgazdasági gépesítés vagy a vegyszerhasználat megjelenése után e gazdálkodási módok nem maradhattak fenn. Az elmúlt évtizedben azonban a régmúlt bölcsességeiből tanulni vágyók felélesztették e tevékenységeket – ahol mód volt rá – s igen szép eredményeket értek el azzal a szemlélettel, hogy igyekeznek igazodni a természet rendjéhez, nem pedig megváltoztatni akarják azt a minél nagyobb mértékű termelés érdekében.

Magyarország egyik legjelentősebb természeti kincse a Balaton. Nincs még egy olyan hazai természeti adottság, mely önmagában olyan mértékű idegenforgalmat vonzana, mint a Balaton. A tó maga, annak vízállása és -minősége önmagában szinte gazdasági tényezőnek tekinthető. Sokan emlékezhetünk arra, milyen hatása volt a közvéleményben a kilencvenes évek nagy balatoni halpusztulásainak, a rossz minőségű víznek. Azóta sokat javult a helyzet, a Balaton vízminősége évről évre kiváló. A vízmagasság azonban igen ingadozó – de ez valahol természetes, hiszen történeti feljegyzésekből tudjuk, hogy milyen változékony volt a Balaton vízmagassága, s ezzel a tó kiterjedése is. Mindettől függetlenül azt szem előtt kell tartanunk, hogy a magyar tenger egy biológiailag nagyon érzékeny terület, s feladatunk minden tekintetben megőriznünk azt a jövő nemzedékei számára – akkor is, ha az éghajlatváltozás számos, előre nem látható változást hozhat a tó életében. Azt is hozzá kell mindehhez tenni, hogy ugyanez vonatkozik a kistestvérré, a Velencei-tóra is.

Közismert az a tény, hogy hazánk mennyire gazdag felszín alatti vizekben, s különösen gyógyvizekben, hévizekben. Fővárosunk is egyedülálló település a világon, hiszen nincs még egy olyan nagyváros, ahol ennyi és ilyen sokfajta melegvizes forrás található. De ha az ország más tájaira tekintünk, lényegében

mindenhol találunk olyan vizeket, melyek gyógyítóan, üdítően, nyugtatóan hatnak az emberi testre, s nem mellékesen a rájuk települt fürdők és idegenforgalom emberek százainak nyújtanak megélhetést. Azonban tény, hogy a haszon érdekében sok helyütt túl nagy arányban termelik ki ezeket a vizeket, s megfelelő utánpótlás hiányában ezek a források idővel ki fognak apadni.

A magyar folyóvizek kiváló feltételeket biztosítottak és végtére biztosítanak a mai napig egyes ipari tevékenységek gyakorlásához. Természetesen az ipari termelés, egyes települések számára nélkülözhetetlen a társadalmi jólét megléte szempontjából. De látnunk kell azt is, hogy a folyóvizek mellé települt ipari létesítmények komoly veszélyeket is rejthetnek magukban. Gondoljunk csak például a több mint egy évtizeddel ezelőtti, de még a mai napig sokunkban borzongató emlékként élő tiszai ciánszennyezésre, melynek a mai napig van hatása. De eszünkbe juthat a néhány évvel ezelőtti vörösiszap-katasztrófa, melynek során katasztrófális mennyiségű lúgos anyag került a Marcal folyóba, kiirtva a folyó teljes élővilágát. A vízügyi szakemberek megfeszített munkája kellett ahhoz, hogy a lúgos anyag nem érte el magas koncentrációban a Dunát, s így végül nem lett jóval nagyobb ökológiai katasztrófa annál, mint ami végül megtörtént. De tudnunk kell azt, hogy számos ilyen rejtett veszélyforrás leselkedik a magyar vizekre – akár felhagyott vörösiszap-tárolók formájában is.

Imacélok

Köszönjük meg Istennek azt, hogy ilyen gazdagon megáldotta hazánk területét vízzel, mely életünk alapvető feltétele. Adjunk hálát azért is, annyiféle formában rendelkezésünkre áll Isten ezen ajándéka, és oly sokféleképpen lehet hasznunkra és épülésünkre. Kérjük Istentől olyan szívet és szemet, mely a teremtett világ sokszínűségét és szépségét meglátja, és tud annak újra és újra szívből örülni. Köszönjük meg azt, hogy bőséges vízkészleteink vannak. Imádkozzunk azért, hogy ez a jövőben is megmaradjon így. Azokért is könyörögjünk, akiknek nem olyan magától értetődő az, hogy tiszta vizet vegyenek magukhoz nap mint nap.

Kérjük Istent azért, hogy társadalmunk az Őáltala teremtett ékes rendhez igazodva használja fel azokat a javakat, melyeket örökül kaptunk. Imádkozzunk azért, hogy hazánkban ne a természetet kizsákmányoló szemlélet uralkodjon, hanem gondoljunk a jövő nemzedékeire is. Köszönjük meg azok példáját, és tanuljunk azoktól az elődeinktől, akik tudták és érezték, hogy a természet kincseit nem szabad gyarló módon eltékozolni.

Imádkozzunk azért is, hogy az olyan természeti értékek, mint a Balaton olyan hozzáértő emberek kezei között legyenek, akik felelősen viseltetnek a tó iránt. Kérjük, hogy a hazai tavak ékkövei lehessenek országunknak. Hadd gazdagodjon élőviláguk, legyen szép, tiszta, egészséges vizük. Adjunk hálát a hazai vizek gyógyító hatásáért, és könyörögjünk azért, hogy még sokáig – és egyre többen - érezhessék a Kárpát-medence lakói a hévizek áldásos hatását.

Őrizzen és védjen meg bennünket az Úr a környezeti katasztrófáktól. Sokat szenvedtek vizeink az elmúlt években, és sokat szenvedtek ezektől a vizek mellett lakók is. Adjon az Úr békességes időket. Könyörögjünk Istenhez, hogy a tiszta ivóvíz ne váljon a jövőben a népeket egymás ellen fordító tényezővé.